

The logo for GTPC (Gwasanaeth y Tribiwnlys Prisio yng Nghymru) is displayed in white, bold, sans-serif capital letters within a dark blue rectangular box. The background of the entire page is a light blue gradient with a faint, semi-transparent image of a residential street featuring a row of terraced houses and parked cars.

GTPC

Gwasanaeth y Tribiwnlys Prisio yng Nghymru

APÊL ATEBOLRWYDD TRETH Y CYNGOR

Arweiniad i'n
**HYSBYSIAD CYDNABOD
APÊL**

BETH YW TRIBIWNLYSOEDD PRISIO?

Mae yna bedwar Tribiwnlys Prisio (TP) yng Nghymru sydd o dan nawdd y Gwasanaeth Tribiwnlys Prisio yng Nghymru (GTPC) ac yn cael eu hariannu gan gronfeydd cyhoeddus Cynulliad Cenedlaethol Cymru (CCC).

Fodd bynnag, mae pob Tribiwnlys yn gyfundrefn annibynnol yn farnwrol sy'n delio ag apeliadau yn ymwneud â Threthi Annomestig, Treth y Cyngor a Threthi Draenio.

Mae TP yn annibynnol oddi wrth y **Swyddog Rhestru (SR)** sy'n gyfrifol am asesu Bandiau Treth y Cyngor ar anheddau, a hefyd yr **Cyngor/Awdurdod Bilio (AB)** sy'n cyhoeddi biliau Treth y Cyngor.

Gwirfoddolwyr a phobl leol yw aelodau'r Tribiwnlys Prisio. Er nad ydynt efallai yn gymwys yn broffesiynol, maent yn derbyn hyfforddiant ac yn brofiadol mewn gwrando apeliadau. Fel arfer bydd tri aelod yn gwrando ar eich apêl [er fe all dau aelod wrando apêl os ydi pawb sydd yn y gwrandawriad yn cytuno i hyn]. Bydd clercc yn cynghori ar faterion trefn a'r gyfraith. Mae'r clercc yn gyflogedig gan y tribiwnlys.

Mae TP yn darparu gwasanaeth rhad ac am ddim, felly ni allant ddyfarnu eich bod yn talu costau. Fodd bynnag, mae'n rhaid i chi dalu eich costau eich hunain i fynychu'r gwrandawriad tribiwnlys. Mae'r Tribiwnlysoedd yn gwrando apeliadau yn lleol, lle bo modd gwneud hynny.

SUT DDERBYNIODD Y TRIBIWNLYS PRISIO FY APÊL?

Rydych wedi gofyn i ni ddatrys eich anghydfod â'r cyngor, drwy lenwi'r ffurflen apêl Atebolrwydd Treth y Cyngor.

GWYBODAETH AM APELIADAU ATEBOLRWYDD TRETH Y CYNGOR

Dyma rai enghreifftiau o apelïadau y gall y Tribiwnlys eu hystyried.

- Rydych yn meddwl na ddylech fod yn gyfrifol am dalu'r bil Treth y Cyngor.
- Mae'r cyngor yn gwrthod derbyn fod eich eiddo wedi cael ei addasu i ganiatáu i berson anabl fyw yno.
- Rydych yn meddwl y dylai'r cyngor roi disgownt i chi ar y Dreth Gyngor rydych yn ei thalu.
- Rydych yn meddwl na ddylech orfod talu Treth y Cyngor ar gyfer eich eiddo.
- Mae'r cyngor wedi eich dirwyo am beidio â gyrru rhyw wybodaeth iddo.
- Mae'r cyngor wedi cyflwyno hysbysiad cwblhad ar eich eiddo, ond nid ydych yn meddwl y gellir ei gwblhau erbyn y diwrnod maent wedi ei roi.

Bydd y Cyngorau fel arfer yn cyflwyno hysbysïadau cwblhau ar eiddo newydd. Mae hysbysiad cwblhau yn rhoi'r dyddiad mae'r cyngor yn meddwl y gorffennwyd eich eiddo, neu y gellid yn rhesymol orffen y gwaith erbyn y dyddiad hwnnw.

BETH SY'N DIGWYDD NESAF?

Bydd y Tribiwnlys yn gyrru hysbysiad o wrandawïad i chi, gan roi o leiaf pedair wythnos o rybudd o'r dyddiad.

Dylai gwrandawïad Tribiwnlys gael ei weld fel cam terfynol eich apêl pan fo trafodaethau blaenorol wedi methu cyrraedd cytundeb. Dylech geisio cynnal trafodaethau gyda'r Awdurdod Bilio tan ddiwrnod y gwrandawïad.

Er mwyn sicrhau fod pawb yn ymwybodol o'r holl faterion, bydd y TP yn gyrru copiâu o unrhyw wybodaeth/ohebiaeth berthnasol sy'n cael ei yrru i'r Tribiwnlys at y partïon.

OES RHAID I MI BARHAU I DALU TRETH Y CYNGOR?

Mae'n rhaid i chi barhau i wneud y taliadau ddangosir ar eich bil treth y cyngor, er eich bod wedi cyflwyno apêl.

BETH SY'N DIGWYDD YNG NGWRANDAWIAD Y TRIBIWNLYS?

Fel rheol, mae'r gwrandawriad yn anffurfiol. Bydd y Tribiwnlys yn penderfynu pwy fydd yn cyflwyno eu hachos yn gyntaf ac yn sicrhau fod unrhyw un sy'n anghyfarwydd â gweithdrefn y Tribiwnlys yn derbyn y cyfle i gyflwyno eu tystiolaeth, a bod y ffactorau perthnasol yn cael eu hystyried. Anfonir taflen yn cynnwys rhagor o wybodaeth gyda'r 'Hysbysiad Gwrandawriad'.

OES ANGEN I MI FYNYCHU'R GWRANDAWRIAD?

Mae o fantais os ydych yn gallu mynychu'r **gwrandawriad**, er mwyn gallu egluro neu ofyn cwestiynau, os oes angen. Fodd bynnag fe ellir delio â'ch apêl yn y ffyrdd canlynol.

Cynrychiolaethau Ysgrifenedig (mewn cysyniad â'r Rheoliadau)

Dim ond os yw'r holl bartion yn cytuno i ddefnyddio'r dull yma y gall y Tribiwnlys ddelio â'ch apêl yn y modd hwn.

Dim ond y dystiolaeth ysgrifenedig a gyflwynir gan yr holl bartion y gellir ei hystyried pan fo apêl yn cael ei benderfynu drwy gynrychiolaeth ysgrifenedig. Nid yw'r partion yn bresennol mewn gwrandawriadau o'r fath.

Os ydi pawb yn cytuno, yn ysgrifenedig, byddwch yn cael eich hysbysu o'r drefn.

Gall y Tribiwnlys ofyn i'r partion am fwy o dystiolaeth. Gall hefyd benderfynu mai'r unig ffordd o ddelio â'r achos ydi drwy wrandawriad ffurfiol.

Cyflwyniad Ysgrifenedig

Os nad ydych yn gallu mynychu'r gwrandawriad, ac eisiau i'ch achos gael ei glywed **yn eich absenoldeb**, ar partion heb gytuno i'r dull cynrychiolaeth ysgrifenedig ffurfiol, mae'n rhaid i chi ysgrifennu a rhoi manylion unrhyw bwyntiau y dymunwch iddynt gael eu hystyried. Bydd y partion eraill yn dal i fynychu'r gwrandawriad.

Gall y Tribiwnlys ddiystyru yr apêl, os nad ydych chi na'ch cynrychiolydd yn mynychu'r gwrandawriad.

Rydym yn ymroddedig i drin pob un yn deg. Ni fydd unrhyw un sy'n gwneud apêl yn cael eu trin yn llai ffafriol oherwydd eu hil, lliw, cenedligrwydd, oed, crefydd, tras ethnig, rhyw, rhywioldeb, statws priodasol neu anabledd.

Os oes gennych unrhyw anghenion ychwanegol, er enghraifft, eich golwg, clyw neu symudedd, neu os byddwch angen cyfieithydd, rhowch wybod i Swyddfa'r TP o flaen llaw, os gwelwch yn dda. Fe fyddwn yn gwneud ein gorau i'ch helpu.

YDI'N BOSIB CWYNO YNGLŶN Â'R GWASANAETH A DDARPARWYD?

Os oes gennych gŵyn ynglŷn â'r modd y cafodd eich achos ei drin gan weinyddiaeth y TP, yna:

- Yn gyntaf, dylech ysgrifennu at Glerc y Tribiwnlys, yn y cyfeiriad ddangosir yn ein hysbysiadau.
Byddwch yn cael eich hysbysu o drefn cwyno llawn y Tribiwnlys yn ymateb y Clerc.
- Os nad ydych yn fodlon gyda'r ymateb, gallwch ysgrifennu at Lywydd y Tribiwnlys, gan gyfeirio'ch llythyr at Swyddfa'r Tribiwnlys.

Gallwch ddefnyddio'r broses yma o gwyno yn erbyn y modd cafodd eich apêl ei ymdrin yn weinyddol gan y Tribiwnlys, yn unig. Ni allwch apelio yn erbyn penderfyniad drwy'r modd hyn. Mae apêl pellach yn erbyn y penderfyniad i'r Llysoedd Uwch.

RHAGOR O WYBODAETH

Mae hysbysiadau yng Nghymru yn cael eu darparu unai yn Gymraeg a/neu Saesneg, yn ddibynnol ar yr iaith ddefnyddiwyd yn y cynigiad gwreiddiol.

Mae Gwasanaeth y Tribiwnlys Priso yng Nghymru yn ymroddedig i ddarparu gwasanaeth o safon uchel yn Gymraeg a Saesneg.

Mae'r arweinyfr hwn yn un o gyfres o daflenni sy'n rhoi gwybodaeth ynglŷn â'r gwasanaeth. Mae ein harweinyfrau eraill yn cynnwys:

- cyngor cyffredinol ynglŷn ag apelio i'r Tribiwnlys;
- arweinyfr i'n hysbysiad gwrandawriad; ac
- arweinyfr i'n hysbysiad penderfyniad.

Rydym hefyd yn cynnig arweinyfrau ynglŷn â delio gyda Prisiad Treth y Cyngor ac apeliadau Rhestr Brisio Annomestig. Os ydych yn dymuno derbyn unrhyw un o'r arweinyfrau hyn, cysylltwch â Swyddfa'r Tribiwnlys yn y cyfeiriad a ddangosir ar ein hysbysiadau.

Ein Cofnodion

Mae gan unrhyw un yr hawl i ymweld â swyddfeydd y TP i edrych ar gopiâu o'r agendâu a phenderfyniadau wnaed gan y Tribiwnlys yn y chwe blynedd diwethaf. Agendâu yw rhestr o apeliadau sydd wedi derbyn dyddiad gwrandawriad.

Gallwch ganfod mwy o wybodaeth ynglŷn â'r Tribiwnlysoedd Priso ynghyd â chopïau o'r holl arweinyfrau ar y wefan ganlynol sef:

www.valuation-tribunals.gov.uk [GTP Lloegr]

Mae gwefan ddwyieithog yn cael ei datblygu yng Nghymru ar hyn o bryd (mae pob TP yn gweithredu yn debyg yn ei hanfod, ond mae yna ychydig o wahaniaethau rhwng Cymru a Lloegr o safbwynt deddfwriaeth).

www.valuation-tribunals-wales.gov.uk [GTP Cymru]

Y prif ddeddfwriaeth sy'n rheoli gweinyddiaeth Treth y Cyngor yw Deddf Gyllid Llywodraeth Leol 1992 ynghyd â rheoliadau ategol – yn arbennig;

i) Rheoliadau Tribiwnlys Prisio (Cymru) 1995 Offeryn Statudol 3056

Amlinellir cydsynaid GTPC i Ryddid Gwybodaeth, Gwarchod Data a Deddfwriaeth Gwybodaeth Amgylcheddol mewn datganiad polisi a fydd yn cael ei gyhoeddi ar wefan GTPC: copïau ar gael drwy swddfeydd TP.

**TRIBIWNLYSOEDD AR GYFER
CYMRU**

**Ardaloedd: CYNGHORAU
(AWDURDODAU BILIO)**

Tribiwnlys Prasio Dwyrain Cymru
22 Gold Tops
CASNEWYDD
NP20 4PG
Ffôn: 01633 266367
Ffacs: 01633 253270
E-bost: eastwales.vt@vto.gsx.gov.uk

CS Powys
CBS Blaenau Gwent
CBS Caerffili
CS Sir Fynwy
CT Casnewydd
CBS Torfaen

Tribiwnlys Prasio Gogledd Cymru
Ffordd Dinerth
Llandrillo-yn-Rhos
BAE COLWYN
Conwy
LL28 4UL
Ffôn: 01492 546610 Ffacs: 01492 545935
E-bost: northwales.vt@vto.gsx.gov.uk

CBS Wrecsam
CS Y Fflint
CS Ddinbych
CS Gwynedd
CS Ynys Môn
CBS Conwy

Tribiwnlys Prasio De Cymru
22 Gold Tops
CASNEWYDD
NP20 4PG
Ffôn: 01633 255003 Ffacs: 01633 255004
E-bost: southwales.vt@vto.gsx.gov.uk

CBS Pen-y-bont ar Ogwr
CS Caerdydd
CBS Rhondda Cynon Taf
CBS Bro Morgannwg
CBS Merthyr Tudful

Tribiwnlys Prasio Gorllewin Cymru
Llawr Cyntaf
14 Stryd y Brenin
CAERFYRDDIN
SA31 1BH
Ffôn: 01267 235071 Ffacs: 01267 221579
E-bost: westwales.vt@vto.gsx.gov.uk

CBS Castell-nedd Port Talbot
Dinas a Sir Abertawe
CS Caerfyrddin (Rhan 3)
CS Caerfyrddin (Rhan 1 a 2)
CS Ceredigion
CS Sir Benfro

Dylech nodi nad yw'r daflen hon yn cynnwys pob agwedd o apelïadau Treth y Cyngor. Nid yw'r wybodaeth mae'n ei chynnwys yn rhwymo unrhyw Dribiwnlys Prisio, nac yn effeithio ar ddefnydd y rheolau neu ddeddfau perthnasol. Bydd Clerc y Tribiwnlys yn ymateb i unrhyw gais rhesymol am gyngor ynglŷn â'r drefn cyn dechrau'r gwrandawriad.